

**výsledky voleb – výroční zpráva – zpráva o hospodaření – zpráva o JLE
výroční konference – 25 let IALE-CZ – Klára Jíchová, česká učitelka v Banátu
pozvánky – kalendář akcí**

Bulletin IALE-CZ, Zpravodaj České společnosti pro krajinnou ekologii (Regionální organizace IALE České republiky).

Vydává IALE-CZ pro interní potřebu svých členů.

Redakce: IALE-CZ, Albertov 6, 128 43 Praha 2.

Odpovědná redaktorka: Markéta Šantrůčková (santruckova@vukoz.cz),

technická redaktorka: Eliška Tichopádová (fnukaloe@natur.cuni.cz).

Autorem fotografie PP Kovárské stráně na titulní straně je Jaroslav Vojta.

Číslo 1/2024 vyšlo 25. 4. 2024.

Zpráva volební komise a výsledky voleb do Hlavního výboru IALE-CZ

V souvislosti s končícím volebním obdobím Hlavního výboru IALE-CZ (2020-2024), jmenoval v lednu 2024 hlavní výbor volební komisi ve složení Zbyněk Ulčák (předseda komise), Markéta Šantrůčková a Michal Friedl (členové komise). Volba členů Hlavního výboru proběhla na výroční konferenci IALE-CZ 21. 3. 2024 v Horce nad Moravou.

V návrhovém kole byly volební komisi doručeny návrhy 30 kandidátů, z nichž 12 nominaci přijalo. Bylo distribuováno 85 volebních lístků, hlasovalo 45 členů (31 elektronicky, 14 na výroční konferenci), volební účast byla 53 %.

Prvních 7 kandidátů bylo zvoleno členy hlavního výboru, kandidáti na 8.-10. místě členy revizní komise. Volební komise děkuje všem kandidátům i hlasujícím členům za účast ve volbách.

Za volební komisi
Zbyněk Ulčák
předseda, 21. 3. 2024

Výsledky

1. Dušan Romportl – 40 hlasů, 89 %
2. Hana Skokanová – 38/84 %
3. Miloslav Lapka – 30/67 %
4. Tomáš Chuman – 28/62 %
5. Tomáš Janík – 27/60 %
6. Michal Friedl – 26/58 %
7. Tomáš Václavík – 26/58 %

8. Ondřej Cudlín 18/40 %
9. Juraj Lieskovský 18/40 %
10. Eva Pauditšová 18/40 %
11. Jakub Houška 16/36 %
12. Tomáš Slach 12/27 %

Výroční zpráva Hlavního výboru České společnosti pro krajinnou ekologii o činnosti v roce 2023

V roce 2023 IALE-CZ uspořádala či spolupřádala několik akcí.

1. výroční členská schůze IALE-CZ se konala 7. února 2023 v rámci výroční konference v Praze. Na schůzi byla projednána zpráva za rok 2022 a aktivity společnosti v roce 2023.

2. Konference

Výroční konference byla uspořádána v tradičním termínu počátkem února (7. 2. 2023) na půdě Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Konference byla v roce 2023 zaměřena na vzdělávání v oboru krajinné ekologie a výzvy s ním spojené, což plně vystihoval již název konference **Vzdělávání v krajinné ekologii: výuka, témata & vize**. Byla proto hojně navštívena odborníky z akademické sféry a výzkumných institucí, ale nechyběla ani témata a účastníci z institucí ochrany přírody a krajiny, včetně praxe. Konference byla jednodenní s posterovou sekcí. Z konference byl vydán sborník abstraktů. Velký dík patří hlavním organizátorům, Dušanu Romportlovi a Tomáši Janíkovi. Prezentace jsou [ke stažení na webu IALE-CZ](#).

Další akcí, kterou se podařilo uskutečnit, byla také tradiční konference **ÚSES zelená páteř krajiny** s podtitulem **Možnosti zakládání i hospodaření v prvcích ÚSES**. Hlavním pořadatelem konference ÚSES je Společnost pro ekologickou stabilitu krajiny - SESK. IALE-

CZ spolu s Mendelovou univerzitou v Brně byla spoluorganizátorem, záštitu poskytl Ministerstvo životního prostředí. Seminář proběhl v Brně v tradičním zářijovém termínu 6.–7. 9. 2023. Byl dvoudenní, první den byly předneseny odborné příspěvky a druhý den proběhla exkurze. Prezentace jsou [ke stažení na webu SESK](#).

3. Přednáškový cyklus pro veřejnost

Na podzim 2023 byla ve spolupráci se Skautským institutem v Praze zahájena série přednášek pro širokou veřejnost, které připravili členové IALE-CZ. Přednášky byly a jsou zaměřeny na aktuální otázky péče o krajinu, využívání krajiny člověkem, ochranu ohrožených stanovišť a druhů rostlin a živočichů. V roce 2023 proběhly 3 přednášky (17. 10., 21. 11. a 19. 12. 2023). Další pokračování cyklu je naplánováno na zimní a jarní měsíce roku 2024.

4. Publikační aktivity

V roce 2023 byla v pravidelných termínech vydána tři čísla (20 článků) plně recenzovaného časopisu **Journal of Landscape Ecology**. Více o časopisu je v samostatné zprávě od šéfredaktora, prof. Petra Maděry.

Loni také vyšla dvě čísla **Bulletinu IALE-CZ**, který aktuálně informuje členy i zájemce o dění v IALE-CZ a na poli krajinné ekologie obecně. Byly udržovány a pravidelně aktualizovány **webové stránky** společnosti a **facebookový**

profil IALE-CZ. Za oboje patří velký dík Tomáši Janíkovi, který web i facebook pravidelně aktualizuje.

5. Dotace od Rady vědeckých společností

IALE-CZ získala na rok 2023 dotaci od Rady vědeckých společností ČR (RVS) na svoji činnost v celkové výši 161 000,- Kč; tj. stejně jako v předchozím roce. Dotace byla rozdělena na dvě části. Jedna část dotace (123 000,- Kč) byla na vydávání vědeckého, plně recenzovaného periodika Journal of Landscape Ecology, dále na vydávání bulletinu a provozování webových stránek. Další projekt podpořený RVS spolufinancoval konferenční aktivity (38 000,- Kč). V lednu 2023 bylo podáno podrobné vyúčtování dotace a roční zpráva o činnosti pro RVS, ve zprávě je vykázáno celkem 14 aktivit (podrobněji viz výše).

Dále v roce 2023 IALE-CZ získala od RVS dotaci na členské příspěvky do IALE International za roky 2022 a 2023 v celkové výši 32 551,- Kč.

Na přelomu roku 2023 a 2024 byla podána žádost o dotaci od RVS na rok 2024 o celkové výši dotace 147 500,- Kč, dotace by měla opět přispět na vydávání časopisu, konferenční aktivity a členské příspěvky do IALE International. Důvodem snížení dotace je přechod časopisu Journal od Landscape Ecology do výhradně elektronické formy, čímž budou sníženy celkové náklady na vydávání časopisu.

5. Cena V. Krajiny

V roce 2023 nebyla cena Vladimíra Krajiny udělena, neboť nebyly nominovány žádné příspěvky. Výzva k nominaci a podmínky viz dále v tomto bulletinu.

6. Členská základna

IALE-CZ měla v loňském roce 82 členů, z toho 42 mezinárodních (z toho 5 čestných členů). V roce 2023 bylo přijato 7 nových členů, takže počet členů začal opět pozvolna stoupat. Tento pozitivní trend byl potvrzen začátkem roku 2024, kdy bylo přijato 6 nových členů. Počet členů začal stoupat i díky užšímu propojení se slovenskými kolegy.

7. Činnost Hlavního výboru v roce 2023

Hlavní výbor se v roce 2023 sešel na fyzickém jednání v rámci výroční konference. Další schůzka proběhla hybridně 30. srpna 2023 v Brně a byla věnována zejména přípravě výroční konference a dalších aktivit v roce 2024 a 2025.

On-line hlavní výbor projednal návrh memoranda o spolupráci s Českou geografickou společností.

Pokračovalo řízení u Městského soudu v Praze ohledně ukončení činnosti původní organizace Regionální organizace International Association of Landscape Ecology České republiky. Soud nevyhověl ani po odvolání žádosti o dokončení převodu spolku bez likvidace a poslal původní organizaci do likvidace. Byl jí přidělen likvidační správce, který postupně vypořádává všechny zákonné kroky. V této souvislosti je nutné vyjádřit velký dík **JUDr. Rudolfovi Hrubému** z Ekonomické fakulty JČU za právní konzultace, které nám umožnily celým procesem zdárně projít.

V lednu 2024 byl zřízen nový účet IALE-CZ 334973435/0300, neboť ten starý se stal součástí likvidačního zůstatku.

8. Mezinárodní aktivity

V roce 2023 pokračovala předsedkyně IALE-CZ, Markéta Šantrůčková, ve své práci viceprezidentky a členky výkonného výboru (executive committee) IALE; mandát do roku 2025. Výkonný výbor, včetně předsedy, se částečně obměnil na světovém kongresu v létě 2023.

V obměněném výboru M. Šantrůčková pokračuje v koordinaci aktivit a podpory IALE Working groups a byla začleněna do Diversity and inclusion committee.

V létě 2023 byla M. Šantrůčková oslovena zástupci IALE Europe a Ústavu krajinnej ekologie SAV, zda by IALE-CZ byla spolupořadatelem evropského kongresu IALE v roce 2025. Věc byla kladně projednána v rámci hlavního výboru s tím, že IALE-CZ se zapojí hlavně do spolupořádání exkursí a Ph.D. letní školy. K přípravě proběhly zatím dvě schůzky a další budou následovat.

Markéta Šantrůčková

Zpráva o hospodaření IALE-CZ za rok 2023**Příjmy**

V roce 2023 bylo na příspěvcích vybráno 34.800,- Kč od celkem 55 členů, + 5 členové čestní.

Dotace RVS činila 161.000,- Kč (na vydávání časopisu a pořádání konferencí) a 32.551,- (příspěvek na mezinárodní členství)

Příjmy za JLE (předplatné) 11.100,- Kč

Konferenční vložné, organizace konference 9.900,- Kč

Celkem tedy 249.351,- Kč

Výdaje

Výdaje související s vydáváním JLE 190.292,75 Kč (tisk, poštovné, poplatky De Gruyter za články)

Členské poplatky IALE – 33.405,61 Kč

Cestovné 1400,- Kč

Cena Krajiny – 10.000,- Kč

Náklady konference – 2361,86 Kč

Vedení účetnictví – 8.075,- Kč

Poplatek za členství v RVS – 0,- Kč

Poplatky za transakce na účtu – 874,- Kč

Nájem adresy UK – 0,- Kč

Doména – 1481,- Kč

Celkem tedy 247.890,22 Kč

Výsledek hospodaření

IALE v roce 2023 hospodařilo se ziskem **1.460,78 Kč.**

Číslo řádku	Ukazatel	Počáteční stav	Konečný stav
1.	Peněžní prostředky - pokladna	22.769,00	22.981,00
	- běžný účet v bance	467.983,83	469.232,61
2.	Výnosy celkem		249.351,00
	z toho členské příspěvky		34.800,00
3.	Náklady celkem		247.890,22
	z toho mzdové náklady *)		0,00
4.	Dotace AV ČR (z ř. 2 výnosy celkem)		193.551,00
5.	Výsledek hospodaření (ř. 2 minus ř. 3)	+ 1.460,78	
6.	Počet členů VS	Celkem 86 z toho 5 čestní	
7.	Průměrná výše členského příspěvku na 1 člena VS v uplynulém roce	800,-/400,-/200,-/150,- (členství mezinárodní/národní/studenti/důchodci)	

*Petr Maděra
hospodář společnosti*

Zpráva o spolkovém časopise *Journal of Landscape Ecology*

Redakční rada

Redakční rada zaznamenala jednu změnu, když nám bylo při žádosti i indexaci do WoS doporučeno zlepšit poměr zahraničních členů vůči domácím. Přijat byl proto další zahraniční člen redakční rady Antonio Santoro (University of Florence, Italy).

Redakční rada tedy pracuje ve složení:

Petr Maděra (šéfredaktor)
 Zdeněk Lipský (zástupce šéfredaktora)
 Markéta Šantrůčková (výkonný editor pro kulturně a sociálně-ekonomickou oblast)
 Ivo Machar (výkonný editor pro přírodovědnou oblast)
 Jaromíra Vítámvášová (technický editor)

Pavel Kovář, Almo Farina, Irina Goia, Rob H.G. Jongman, Felix Kienast, Marc J. Metzger, Dušan Romportl, Alena Salašová, Jerzy Solon, Richard Stiles, Jaroslav Vojta, Thomas Wrbka, Agnieszka Latocha, Antonio Santoro (členové redakční rady)

Práce redakční rady se dobře zaběhla, dva výkonní redaktori, jeden pro kulturně a sociálně-ekonomicky zaměřené články (Markéta Šantrůčková), druhý pro přírodovědné články (Ivo Machar) zodpovídají za recenzní řízení. Zatím se příliš nedaří zapojovat další členy redakční rady.

Obsah ročníku 16/20

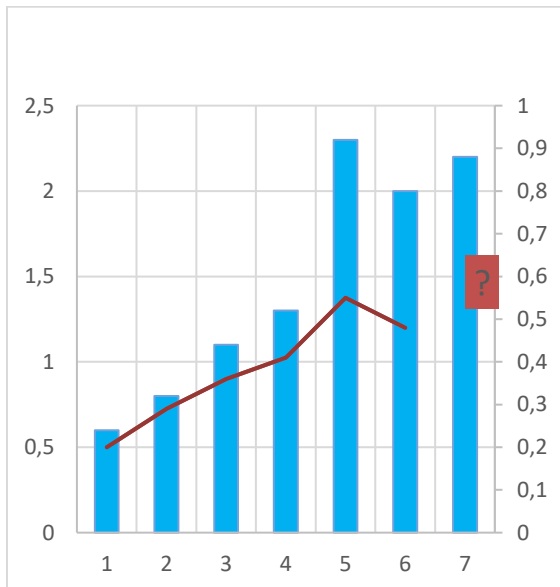
Ve třech číslech vyšlo celkem 20 původních vědeckých či review článků. Z toho bylo 5 z dílny českých autorů a 1 ze Slovenska, 4 z Indie, 3 z Etiopie a po jednom pak z Indonésie, Ukrajiny, Nigérie, Alžíru, Botswany, Maroka a Kolumbie. Ve srovnání s loňskem vzrostl zájem českých autorů, skutečností ale je, že bez článků ze zemí východní Asie a Afriky bychom ročník nenaplnili. Stále trvá potřeba zvýšit zájem autorů na západ od ČR, což je úkol, který se dlouhodobě nedaří naplnit.

Metriky časopisu

V roce 2023 máme na 20 publikovaných článků 22 článků zamítnutých, což znamená 52,4 % poměr vrácených článků (rejection rate). Oproti minulým rokům jsme zaznamenali další nárůst vrácených článků a poprvé jsme přesáhli 50 % poměr.

Tím, že je časopis vydáván v open access režimu a je indexován na SCOPUS, dosahovali jsme zvyšující se trend metrik. Citační skóre časopisu (odpovídá impakt faktoru na WoS) do roku 2021 rostlo, v letech 2022 a 2023 se růst zastavil a pohybuje se okolo 2. V roce 2021 nám citační skóre vzrostlo až na 2,3 což nás posunulo z Q3 do Q2. V roce 2022 poněkud kleslo citační skóre na 2,0, a v roce 2023 došlo opět k nárůstu, zatím na 2,2, takže se stále pohybujeme na hranici mezi Q2 a Q3.

V roce 2023 nám vypršela čekací lhůta pro podání žádosti o přijetí do Clarivate (WoS), ve druhém pololetí 2023 jsme vyplnili žádost, která byla interně hodnocena nakladatelstvím De Gruyter, dostali jsme zpětnou vazbu, nyní pracujeme na odstranění formálních nedostatků, abychom brzy mohli podat žádost.

Trend citačního skóre (CiteScore Value – levá osa) časopisu v rámci kategorie Environmental science – Nature and landscape conservation, kde nám v roce 2022 patřila 102 příčka ze 196 časopisů (48. percentil = Q3, pravá osa grafu), za rok 2023 zatím známe jen předběžné CiteScore Value, percentil ještě nebyl zveřejněn (? = doufejme Q2).

Ekonomika časopisu

Co se týče ekonomické situace časopisu, za open access a využívání redakčního systému platíme nakladatelství Sciendo (De Gruyter) 230 EUR za publikovaný článek, což je zdražení o 30 EUR za článek dle nové smlouvy platné od ledna 2022. S poplatky za tisk (38 tis.) a poštovné (11 tis.) dosáhly celkové roční náklady přes 190.292,75 Kč. Příjmy za předplatné dosáhly ročně 11 tisíc Kč. Rozdíl je hrazen z dotace RVS a částečně z dalších vlastních zdrojů. Je dlužno poznamenat, že bez dotace RVS bychom časopis nemohli vydávat. Proto redakční rada po dlouhodobých diskuzích jednomyslně navrhla výkonnému výboru společnosti zrušit vydávání časopisu v tištěné verzi.

Výkonný výbor tento návrh posvětil, takže od roku 2024 bude časopis vycházet pouze v elektronické verzi v open access formátu. Abonenti již byli informováni. K diskusi je, jak nahradit bonus tištěné verze časopisu našim členům, kteří platí mezinárodní vložné.

Jak mohou pomoci členové společnosti spolkovému časopisu?

Publikačně činní členové společnosti mohou výrazně pomoci zvednout kvalitativní metriky časopisu tím, že budou jeho články citovat ve svých publikacích!!! Zejména články z posledních tří ročníků, které se započítávají do CiteScore Value (IF). Články jsou lehce dohledatelné na [webu společnosti IALE-CZ](#) i na [stránkách časopisu](#). Moc o to prosíme.

Samozřejmě budeme rádi za kvalitní příspěvky do časopisu buď vlastní anebo zkuste požádat své kolegy, zejména zahraniční.

Neodmítejte prosím recenze, budete-li editory požádáni. Kvalitní recenzenti se velmi těžko shánějí.

Petr Maděra

Ohlédnutí za výroční konferencí IALE-CZ v Horkách nad Moravou

Když jsme jeden jarní pátek roku 2011 odjžděli z Lovecké chaty v Horkách nad Moravou, kde jsme strávili dva příjemné dny na výroční konferenci IALE-CZ a následné exkursi, mnozí si říkali, že v Horce bylo velmi milé a pohostinné prostředí a že bychom si měli výroční konferenci na stejném místě někdy zopakovat. V nedaleké řece Moravě mezitím uplynulo velké množství vody, ale stalo se. Ve čtvrtek a pátek 21. a 22. března 2024 se opět sešli členové IALE-CZ a další účastníci v Lovecké chatě na výroční konferenci s širokým tématem Směřování evropské krajiny a krajinné ekologie. Čtvrteční den byl s výjimkou krátké exkurse v nejbližším okolí Lovecké chaty věnován konferenčním příspěvkům, v pátek se pak účastníci vydali do rozkvétajícího lužního lesa na exkursi.

Velký dík za zorganizování konference patří především I. Macharovi z Univerzity Palackého v Olomouci a jeho teamu, kteří si ji letos vzali organizačně na starost. V rámci konferenčního dne, kterého se zúčastnilo na 30 příspěvatelů a posluchačů, zaznělo 13 příspěvků (prezentace jsou [k prohlížení na webu IALE-CZ](#)). Jejich tematický rozptyl byl velký, což odpovídalo záměrně širokému tématu konference. Významně byli zastoupeni, ať již jako účastníci nebo jako přednášející, kolegové a kolegyně ze Slovenska.

Zazněl tak přehledový příspěvek o výzkumu zemědělské krajiny na Slovensku od nového ředitele ÚKE SVA, Ľ. Halady, nebo příspěvky o změnách využívání historických luk (J. Špulerová) a vinogradů (J. Lieskovský). Změna a degradace historických krajinných struktur, případně na ně vázaných biotopů, byly obecně jednou z výrazných tematických linek konference. Kromě výše zmíněných příspěvků se jim věnovali i H. Skokanová (obnova stanovišť v zeleném pásu bývalé železné opony), V. Pechanec (návrh komplexního hodnocení degradace krajiny v ČR) a M. Havlíček (historické – existující i zaniklé – vodohospodářské objekty a jejich identifikace na starých mapách).

V. Kašpar pak představil více ekonomický pohled na marginalizované plochy zemědělské krajiny. Naopak T. Janík prezentoval výstupy zaměřené na studium změn krajiny a prioritizaci zájmů ochrany přírody, zejména ve zvláště chráněných územích.

Dva příspěvky byly věnovány změnám vegetace ve vysokohorském prostředí slovenských hor (A. Sedlák a T. Svobodová), včetně vlivu člověka na tyto změny. A v prostředí lužního lesa byly velmi aktuální příspěvky zaměřené na krajinné parametry výskytu klíšťat (T. Václavík) a opatření proti komárům v Litovelském Pomoraví (J. Brus).

Jelikož jsme výroční konferenci záměrně naplánovali na časnější jarní měsíce, komáři nás i přes téměř letní počasí nemohli zaskočit na páteční exkursi, na níž nám byl průvodcem vedoucí správy CHKO Litovelské Pomoraví, Jan Koutný, se svým kolegou. Zamířili jsme pěšky od Lovecké

chaty k několik týdnů protrženému meandru řeky Moravy a zpět. Cestou jsme kromě říčního koryta nespoutaného regulací mohli obdivovat jarní aspekt lužního lesa, stopy činnosti bobra i elegantního ledňáčka.

Když jsme jeden jarní pátek roku 2024 odjžděli z Lovecké chaty v Horkách nad Moravou, kde jsme strávili dva příjemné dny...

Markéta Šantrůčková

Pozdrav prvního předsedy IALE-CZ :-)

Vážení a milí soujemníci,

z více důvodů, hlavně zdravotních, nejsem schopen se zúčastnit letošní výroční konference, což mě mrzí, zvláště když se koná v tak zajímavé oblasti jako je Litovelské Pomoraví. Chtěl bych popřát nově zvoleným členům výboru šťastnou ruku při volbě náplně činnosti a volbě relevantních témat, v nichž se naše společnost má angažovat.

Patrně nejsilnější téma rezonující na teritoriu EU a následně na národních úrovních je Nature Restoration Law, dosud neuzavřená etapa tvorby podkladu pro práci s krajinou do budoucna (měli bychom o sobě dávat vědět v rámci formujících se pracovních skupin pod gescí MŽP, které volně spolupracuje s nevládními organizacemi). Osobně mi na tématice ekologické obnovy krajiny záleží, zabýval jsem se jí v intencích postindustriálních biotopů od diplomové práce v 70. letech a v použití samotného termínu „ekologie obnovy“ v českém ekvivalentu mám patrně autorskou prioritu (1994).

Ekologie obnovy přirozeně do oboru krajinné ekologie patří. Během své téměř čtvrtstoleté existence IALE-CZ navzdory nevýhodám statutu „pouhé“ společnosti – nikoli vědecké instituce – dala vznik dvěma větším (čtyřletým) projektům: BioHab (EU, 2002-2005) v propojení 14 účastnických zemí a Landteam (Banát, 2011-2014). Výstupy prvního našly uplatnění v řadě států EU, výstupy druhého především v ČR.

Nabízejte při vhodných příležitostech naše koncepční a poradní služby státní správě, popularizujte a snažte se podchytit jakoukoli kreativní činností zájemce mladistvé. Není to snadné, když má člověk v prvním horizontu bádání a přinášet nové poznatky. Ať se vám to vše daří!

Pavel Kovář

25 let České společnosti pro krajinnou ekologii

V letošním roce si připomínáme 25. výročí založení naší společnosti. Česká společnost pro krajinnou ekologii vznikla od samého začátku jako regionální odnož Mezinárodní společnosti pro krajinnou ekologii (IALE). Formálně byla ustavena na plenárním shromáždění 4. února 1999 v Brně. Shromáždění schválilo její Stanovy a pověřilo Pavla Kováře, coby hlavního tahouna založení společnosti a předsedu jejího přípravného výboru, aby projednal podmínky začlenění společnosti jako regionální organizace IALE na kongresu IALE v americkém Snowmass Village v létě roku 1999. Mezitím byla Česká společnost pro krajinnou ekologii, podle Stanov pod oficiálním názvem Regionální organizace IALE České republiky, zkráceně CZ-IALE, zaregistrována jako občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Registrace Ministerstvem vnitra ČR nese datum 15. března 1999. Tolik suchá řeč čísel.

Dovolte mi jako pamětníkovi těchto událostí stručně uvést, co tomu předcházelo.

Po Sametové revoluci se na počátku 90. let otevřely nové možnosti, výrazně se zintenzivnily kontakty a spolupráce se světovou vědou v oboru ekologie krajiny. Mezinárodní společnost pro krajinnou ekologii (IALE) existovala a úspěšně rozvíjela svou činnost od roku 1982. Slovenští kolegové rádi připomínají, a můžeme to uvést i zde, že IALE byla založena na území bývalého

Československa, na mítinku ve slovenských Piešťanech 29. října 1982. Tehdy se to ovšem obešlo bez účasti českých krajinných ekologů, naopak velkou zásluhu na založení má nestor a největší osobnost slovenské krajinné ekologie Milan Růžička.

Na první světovou konferenci IALE po Sametové revoluci, která se konala v roce 1993 ve francouzském Rennes, se poprvé vypravil i větší počet účastníků z České republiky. Pamatuji se, jak jsme se sešli v jednom linkovém nočním autobusu z Prahy do Paříže. To byl tehdy nejlevnější a velmi rozšířený způsob dopravy. Byli jsme z různých univerzitních, případně akademických (Akademie věd) pracovišť a do té doby jsme se pořádně neznali. Teď jsme měli možnost seznámit se s rozvojem světové krajinné ekologie i sami mezi sebou. A společně jsme pocítovali potřebu setkávat se i na domácí půdě a rozvíjet obor krajinné ekologie v České republice.

Největší zásluhy o založení České společnosti pro krajinnou ekologii má nesporně již zmíněný Pavel Kovář, který již od počátku 90. let udržoval nejintenzivnější osobní kontakty s tehdejšími vůdčími osobnostmi světové krajinné ekologie (Richard Forman, Bob Bunce, Zev Naveh a další). Mimochodem, v tom autobusu z Prahy do Paříže Pavel také cestoval. Pavel Kovář stál také na počátku úspěšného záměru uspořádat v roce 1998, při příležitosti 650. výročí založení Karlovy univerzity, v Praze velkou světovou konferenci s názvem *Nature and Culture Interactions in Landscape Ecology*, která přilákala stovky účastníků z celého světa. Byla to velká, náročná a úspěšná akce, jíž se mohl zúčastnit i větší počet mladších domácích kolegů. Pro mnohé z nich to bylo první a velmi inspirativní

seznámení se světovou krajinnou ekologií. Aby se taková konference mohla uskutečnit, pracoval již od roku 1996 její přípravný vědecký a organizační výbor, v jehož čele nemohl stát nikdo jiný než Pavel Kovář. Po skončení konference se tento výbor celkem přirozeně transformoval v přípravný výbor pro založení České společnosti pro krajinnou ekologii.

Brněnské plenární shromáždění 4. 2. 1999 schválilo podle připravených, ale v době jeho konání dosud neregistrovaných Stanov, pro zatím jednorocní „přípravné“ období první Hlavní výbor společnosti a jeho vedením pověřilo Pavla Kováře.

Dne 18. ledna 2000 proběhlo v Praze přesně v souladu s již schválenými Stanovami plenární shromáždění CZ-IALE spojené s 1. pracovní konferencí. Konference se zúčastnilo 48 účastníků, z toho 21 již řádných členů CZ-IALE. Ve 3 tematických blocích zaznělo 13 referátů. Součástí konference byla volba nového Hlavního výboru, tentokrát už regulérně podle Stanov na 4 roky. V tajném hlasování byl zvolen devítičlenný hlavní výbor ve složení (pořadí podle počtu obdržovaných hlasů): Pavel Kovář, Antonín Buček, Zdeněk Lipský, Alois Hynek, Jan Votýpka, Michael Bartoš, Martin Braniš, Igor Míchal, Pavel Trnka. Předsedou Hlavního výboru na funkční období 2000–2004 se stal Pavel Kovář. Konference rovněž schválila návrh Z. Lipského na vydávání Bulletinu CZ-IALE a Zdeněk Lipský byl pověřen jeho přípravou jako výkonný redaktor. Následně vyšlo první číslo Bulletinu CZ-IALE 1/2000, letos (2024) tedy začínáme již 25. ročník. V roce 2002 byla Česká společnost přijata do Rady vědeckých společností, což bylo nezbytnou podmínkou pro každoroční

přidělení dotace na publikační a konferenční činnost.

Takové tedy byly začátky naší společnosti koncem 90. let. Následující dění už mnozí pamatujete a znáte, a tak jenom ve stručnosti. Předsedy Hlavního výboru CZ-IALE (od nových Stanov od roku 2016 IALE-CZ) byli postupně: Pavel Kovář (2000–2004), Antonín Buček (2004–2008), Petr Maděra (2008–2012), Zdeněk Lipský (2012–2020), Markéta Šantrůčková (2020–2024), zatím posledním od letošní výroční konference je Dušan Romportl.

Členská schůze na výroční konferenci v roce 2004 schválila, že Hlavní výbor bude mít 7 členů místo původních 9. V roce 2016 bylo nutné připravit nové Stanovy společnosti a provést její přeregistraci, aby vše vyhovovalo současně platné legislativě. Nové Stanovy schválilo valné shromáždění na výroční členské schůzi 11. února 2016. Česká společnost pro krajinnou ekologii, zkráceně ČSKE, mezinárodní zkratka IALE-CZ, je podle nich spolkem ve smyslu par. 214 zákona č. 89/2012 Sb. (Občanský zákoník). Tyto Stanovy nahradily dosavadní Stanovy platné od roku 1999. Od roku 2016 je Společnost zapsaná ve spolkovém rejstříku u Městského soudu v Praze.

K důležitým aktivitám ČSKE patří od roku 2003 každoroční pořádání mezioborové konference *Venkovská krajina*, určené zejména mladým a začínajícím vědcům, doktorandům a pořádané tradičně ve spolupráci s ekologickým institutem Veronica v Centru ekologické výchovy Hostětín v Bílých Karpatech. Dosud se uskutečnilo 18 těchto konferencí v posledních letech s dvouletou periodou.

Další tradiční a pravidelnou akcí s roční periodicitou pořádanou již od r. 2002 v Brně je dvoudenní seminář *ÚSES – zelená páteř krajiny*, věnovaný teoretickým i praktickým aspektům navrhování a realizace ekologických sítí. Od roku 2015 se v nepravidelných intervalech podařilo uskutečnit několik Krajinářských dílen, určených opět především mladým vědcům, doktorandům.

Připomeňme ještě uspořádání velké mezinárodní konference s názvem *Landscape structures, functions and management: response to global ecological change*, která se uskutečnila v září 2010 v Brně. Navštívilo ji přibližně 200 účastníků z 33 zemí, převážně z Evropy, s početnou výpravou např.

z Japonska či Ruska, nebo se zástupci z USA, Kanady či Nového Zélandu.

Konečně jednou z hlavních aktivit IALE-CZ viditelných navenek s mezinárodním dopadem je vydávání vědeckého časopisu *Journal of Landscape Ecology*. Jeho nulté vyšlo v roce 2007, od roku 2008 vycházela 2 a od roku 2011 stabilně 3 čísla ročně. Redakční rada má reprezentativní mezinárodní složení, ale lví podíl na založení časopisu a jeho pravidelném vydávání mají dva významní členové naší společnosti: Pavel Kovář jako první předseda redakční rady a výkonný redaktor Petr Maděra.

Zdeněk Lipský

Pozvánka na Venkovskou krajinu 2024

31. května – 1. června 2024

Pořadatelé mezinárodní mezioborové konference Venkovská krajina srdečně zvou všechny zájemce k účasti na tradiční akci, jejíž 19. ročník proběhne v termínu 31. května – 1. června 2024 na rozhraní moravské Hané a Dražanské vrchoviny. Zázemí pro páteční příspěvkovou část konference poskytne vyškovská Knihovna Karla Dvořáčka.

Tematicky pestrá paleta příspěvků nabídne různé úhly pohledů na rozmanité typy venkovské krajiny a jejich pojmání. Během sobotní exkurze pak dostanou účastníci možnost nahlédnout do tajů nedalekého, běžně nepřístupného vojenského újezdu Březina.

Podrobnější informace včetně finálního časového harmonogramu či návodu k přihlášení lze nalézt ve **III. konferenčním cirkuláři**.

Tomáš Slach

Příprava evropského kongresu IALE v roce 2025

2.–5. září 2025

Naplno se rozbíhá příprava další evropské konference IALE, do níž je zapojena i IALE-CZ. Evropská konference se bude konat 2. až 5. září 2025 v Bratislavě na půdě Přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského, některé exkurze a možná i letní škola proběhnou v ČR, konkrétně na jižní Moravě. Hlavním organizátorem konference je kromě IALE Europe zejména Ústav krajinné ekologie SAV.

Hlavní téma kongresu bude opět velmi široké – *Landscape Perspectives in a Rapidly Changing World*. V současnosti začíná intenzivně pracovat přípravný výbor, který připravuje témata sekcí a časový harmonogram.

Aktuální informace budou průběžně zveřejňovány na [stránkách konference](#).

Markéta Šantrůčková

Připravuje se další ročník ceny Vladimíra Krajiny

Vyzýváme všechny autory publikací z krajinné ekologie, kteří ještě nedosáhli 35 let věku, aby se hlásili o cenu Vladimíra Krajiny. Přihlásit se můžete sami, případně přihlašujte své kolegy, doktorandy, studenty. S udělením ceny je spojeno finanční ohodnocení, stejně jako možnost prezentovat svoji práci v rámci vědecké komunity.

Nominace na cenu V. Krajiny budou přijímány od 1. července do 1. září 2024. Své návrhy posílejte M. Šantrůčkové (santruckova@vukoz.cz) a T. Janíkovi (janikt@vukoz.cz).

Podmínky soutěže

Cena se uděluje za publikaci (článek zveřejněný v recenzovaném časopise, monografii, kapitolu v recenzované monografii), kde je nominant (člen IALE-CZ) jediným autorem nebo prvním autorem v případě spoluautorství. Nominantem je autor do 35 let věku, kterého dosáhl k datu prvního zveřejnění publikace (jak je uvedeno na webu časopisu v online first, pokud tuto formu dotyčný časopis aplikuje). Autor se do soutěže přihlásí buď sám nebo může být nominován kterýmkoli jiným členem (členy) IALE-CZ. Nominovat lze i nečleny IALE-CZ, pokud zároveň s přihláškou do soutěže podají i přihlášku do IALE-CZ.

Cena se uděluje vždy zpětně za publikační výstup z období 1. 1. 2023 do 30. 6. 2024. Tím se připouští půlroční překryv po sobě

jdoucích oceňovaných ročníků, avšak s tím, že každá publikace může být nominována do soutěže jen jednou.

Současně s PDF publikace (v podobě, v jaké byla zveřejněna) je třeba dodat:

- (i) stručné zdůvodnění, v čem spočívá nadstandardní kvalita práce;
- (ii) autorský podíl autora (pokud není jediným autorem);
- (iii) stručný odborný životopis.

O udělení ceny rozhoduje odborná komise složená z členů výboru IALE-CZ a českých zástupců redakční rady spolkového časopisu *Journal of Landscape Ecology*, případně s ad hoc rozšířením o další odborníky, pokud tak vedení společnosti rozhodne. Komise má také právo v konkrétním roce cenu neudělit. Laureát poctěný udělením ceny za poslední hodnocené období přednese příspěvek k oceněnému tématu publikace na výroční konferenci, kde mu je cena předána.

Česká společnost pro krajinnou ekologii uděluje Cenu Vladimíra Krajiny od roku 2017. Finanční ocenění s cenou spojené obnáší 10 000 Kč. Ocenění se předává při slavnostním vyhlášení na následné výroční konferenci IALE-CZ.

Markéta Šantrůčková

IALE-CZ je partnerem projektu pro management kalamitních stavů komárů MOSPREMA

Neustále se opakující kalamitní stavy komárů v oblastech lužních lesů CHKO Litovelské Pomoraví jsou dlouhodobým problémem, kterým se dlouhodobě aktivně zabývá velký počet přílehlých obcí. Chybějící strategie a možnost přenosu cenných zkušeností ze zahraničí byl hlavní motivací pro realizaci projektu MOSPREMA: Predikce a management kalamitních stavů komárů pro zachování biodiverzity v lužních lesích, který byl podpořen grantem z Norských fondů a jehož partnerem a aplikačním garantem je Česká společnost pro krajinnou ekologii. Cílem projektu realizovaného pod vedením odborníků z Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci je především tvorba systému, který umožní predikovat kalamitní stavy a provádět optimalizovaná opatření v závislosti na aktuálním stavu vývoje komárů ve sledovaném území, teplotě a výšce hladiny v tůních. Pro získání velmi přesných dat o výškové členitosti území bylo využito letecké skenování v kombinaci se skenováním z dronů. Pro získávání aktuálních dat z vybraných tůní byly v území instalovány bezdrátové sensorové sety, které měří výšku hladiny v tůních, teplotu vody a vzduchu. Sensorové sety budou v tůních Litovelského Pomoraví autonomně pracovat po dobu několika let bez nutnosti lidské obsluhy. Pracovníci samospráv, kteří mají monitoring tůní na

starost, se pomocí následné vizualizace údajů z jednotlivých čidel ve webovém prostředí mohou v koordinaci s terénními pracovníky kvalifikovaně rozhodovat. Data ze sensorů v kombinaci s dalšími daty např. o srážkách, výšce hladin v tocích a záplavovém modelu pak slouží jako zdroj informací pro management území a aplikaci larvicidu. Projekt je cíleně zaměřen na tvorbu opatření, která berou v potaz ekologicky šetrné metody a v konečném důsledku povedou k nalezení dlouhodobě udržitelného řešení. Projekt je v tomto období v poslední fázi realizace, kdy dochází k implementaci opatření a tvorbě metodiky, která bude výchozím dokumentem pro realizaci podobných managementových opatření v jiných oblastech ČR postižených kalamitními stavy komárů. Více informací o projektu a metodika bude [dostupná na webu](#).

Jan Brus

Nominovali jsme Kláru Jíchovou, učitelku u krajanů v Banátu, na Vavrouškovu cenu (kategorie Výjimečný počin za rok 2023)

Mnozí z nás, co se před časem sešli v tříletém projektu „Landteam“, který vzešel z operační výzvy MŽP ČR, se stále rádi vracíme do modelového území – rumunského Banátu. Tam, kde si čeští kolonisté z počátků 19. století dokázali uzpůsobit krajinu takřka do podoby tehdejší české domoviny a uchovat její způsob obhospodařování, mateřskou řeč, tradiční víru a zvyky dodnes. V loňském roce v Banátu proběhly oslavy 200. výročí založení prvních dvou sesterských českých vesnic Elizabety a Svaté Heleny, z nichž dodnes přetrvala druhá z nich. Působí tam pozoruhodná osobnost, učitelka, MgA. Klára Jíchová, která mezi dalšími aktivitami spojenými s přípravou na kulaté výročí, si na základě našich projektových publikací řadu z nás „našla“ a přilákala ke spolupráci na svébytné knize a vybudování naučné stezky. Nominace na Vavrouškovu cenu se v této souvislosti jeví jako logické vyústění. Proto je v následujících řádcích Klára Jíchová blíže představena s použitím jen lehce upraveného textu tak, jak si ho v daném formátu žádá elektronický formulář webu Nadace partnerství, která v současnosti cenu s podporou ministra ŽP uděluje.

Klára Jíchová (*1978) působí ve Svaté Heleně a Gerniku jako vyslaná učitelka u krajanů v Rumunsku v rámci vládního programu realizovaného Domem zahraniční spolupráce. Výjimečným počinem k oslavám 200. výročí vzniku českých vesnic v Banátu je edice knihy, naučná stezka a bohatý kulturní program jako vyvrcholení letité práce nominantky zaměřené na rozvoj regionu.

Větší část života prožila v Českém krasu. Absolvovala FF UK a DAMU, pracovala pro L'Arche Dublin, Multikulturní centrum Praha, Naši školu Liteň a dlouhodobě v oblasti zdravého životního stylu. Má čtyři děti. Jako učitelka u krajanů v Rumunsku působí od roku 2020. Kromě výuky v českých školách se zde věnuje organizaci volnočasových a kulturních aktivit. Do její agendy patří výuka češtiny na školách, spolupodílení na vytváření kulturního programu v krajské komunitě (nejrůznější festivaly zaměřené na produkci dospělých i dětí) a programu souvisejícího s rozvojem češtiny (soutěže, olympiády), jakož i další spolupráce s krajskou organizací UDSCR dle domluvy. V letech svého banátského kontraktu 2020-24 realizuje řadu projektů ve spolupráci s kolegy učiteli, spolkem Český Banát a stážisty programu Erasmus+ (časopis Český Banát, celokomunitní akce Uklidíme Český Banát a soutěž Banátský výrobek roku), dále

s Českým domem v Gerniku (etnografická expozice, publikace), organizacemi Člověk v tísni a Hnutí Duha a dalšími. Uchování kulturního dědictví reflektuje i ve filmové a divadelní tvorbě (TV Český Banát).

Nominantka s mnohostranným nasazením a dvouletou přípravou uspořádala řadu akcí k oslavám 200. výročí založení prvních českých vesnic v Banátu (1823): zřízení naučné stezky (17 panelů, trojjazyčně), vydání pamětní knihy se zapojením specialistů různých profesí (Dvě století Svaté Heleny; 21 autorů), svatohelenské knihy receptů, nacvičení ekumenických sborových zpěvů a hudebně divadelní představení s místními obyvateli včetně dětí.

Cíl: osvětový a výchovný dopad jak na místní komunitu Čechů, tak na zvyšující se počty turistů aj. návštěv z ČR s důrazem na život v ekologicky vyvážené krajině. Trvání: 3 roky, s přesahem do budoucna.

Kromě učitelského působení na svěřené děti a mládež lze jmenovat celou řadu dalších činností včetně tvůrčího přístupu k zachycení místních zvyků, duchovního rozměru místního života, řemesel a lidové tvorby: aranže a vlastní tvorba pro sborový zpěv, natočení filmů hraných místními domorodci s dokumentační hodnotou, knižně vydané rozhovory s pamětníky,

zaznamenání tradičních kuchařských receptů a vzpomínek na zdejší způsob života nejstarší generace, pořádání environmentálních počinů jako Uklidíme Český Banát! či dětský tábor v přírodě s Ligou lesní moudrosti. Čerstvě získala Cenu Domu zahraniční spolupráce za divadlo z banátských oslav.

Samozřejmě konkurence mezi větším počtem kandidátů se značným profesním rozptylem bude silná. Držme tedy palce a podpořme paní učitelku Kláru i případným textem v okně, které má web nadace k tomu účelu určen. O výsledku rozhodne odborná porota ve všech třech udělovaných kategoriích (Cena za dlouhodobý přínos, Cena za výjimečný počin, Ekozásek – pro mladé). Ti, co uspějí, si převezmou finanční odměnu a skleněnou plastiku 6. června 2024 při slavnostním vyhlášení v Senátu, které proběhne pod záštitou ministra životního prostředí.

Pavel Kovář

Ukázky z dílny Kláry Jíchové

FB profil [HezkyČesky v Banátu](#)

[Časopis Český Banát](#) (archiv akcí k výročí, v posledním čísle o projektech z oslav)

[Info o učitelích v Banátu](#)

[Youtube kanál](#) s videi z oslav

Hraný film s domorodci [Banátský Betlém](#)

Cyklus přednášek „V KRAJINĚ“ ve Skautském institutu

Po minulé výroční konferenci, která se zabývala vzděláváním v rámci oboru krajinné ekologie, vznikla myšlenka oslovit spolky věnující se přírodě, například na poli neformálního vzdělávání. To nakonec vyústilo ve spolupráci společnosti se Skautským institutem a uspořádání šesti přednáškově-diskuzních bloků přímo v prostorách Skautského institutu na Staroměstském náměstí v Praze. Akce probíhaly od podzimu 2023 do jara 2024, prvních dvou bloků se zhostila Markéta Santrůčková (Genius loci V KRAJINĚ a V KRAJINĚ (zámeckých) parků), dalších dvou Tomáš Janík (Zbývá ještě V KRAJINĚ co chránit? a Soláry nebo rezervace V KRAJINĚ?) a posledních dvou Dušan Romportl (Kolik vlků V KRAJINĚ zvládneme? a V KRAJINĚ, kde 100x nic umožnilo tetřívka). Návštěvnost činila zpravidla mezi 10 a 20 posluchači. Nyní nás čeká zhodnocení aktivit a nastavení spolupráce do budoucna, nabízí se například rozšíření podobných přednášek i o další města se Skautskými instituty nebo terénní aktivity jako například vycházky dotýkající se fenoménu krajiny z různých úhlů pohledu.

Tomáš Janík

Výzva k zasílání příspěvků do bulletinu a na další komunikační platformy IALE-CZ

Vážení členové společnosti, rád bych upozornil na možnost zasílat příspěvky pro zveřejnění v bulletinu nebo prostřednictvím dalších komunikačních nástrojů (nyní zejména web a Facebook). Příspěvky se mohou týkat oborových akcí a novinek nebo představení činnosti vašeho týmu. Příspěvky, prosím, zasílejte ke konzultaci M. Santrůčkové (santruckova@vukoz.cz) a T. Janíkovi (janikt@vukoz.cz) a domluvíme se, jak přesně by byly publikovány.

Tomáš Janík

5/2024

6.–8. 5. [EARTHES2024](#). Jagelonská univerzita, Krakov, Polsko.

13.–15. 5. [Rekreace a ochrana přírody 2024](#). Křtiny.

27.–31. 5. [2024 7th European Agroforestry Conference](#). Mendelova Univerzita, Brno.

29.–30. 5. [Regional and rural development trends over the last forty years – RKK40 Anniversary Conference](#). Pécs, Maďarsko.

31. 5. – 1. 6. [Venkovská krajina 2024: 19. ročník mezinárodní mezioborové konference](#). Knihovna Karla Dvořáčka, Vyškov.

6/2024

16.–21. 6. [3rd Word biodiversity forum](#). Davos, Švýcarsko.

8/2024

24.–30. 8. [35th International Geographical Congress](#). Dublin City University, Irsko.

26.–31. 8. Letní škola [Blue-green biodiversity. Research and practice at the interface of aquatic and terrestrial ecosystems](#). Davos, Švýcarsko.
Přihlášky do 15. 5. 2024.

9/2024

2.–5. 9. Výroční konference [ČGS 2024: Geografie pro spravedlivé transformace](#). UJEP, Ústí nad Labem.

9.–13. 9. [IENE International Conference: Biodiversity in the Headlight of Future Transport](#). ČZU, Praha.

11.–13. 9. [Ekologie 2024: 9. konference České společnosti pro ekologii \(ČSPE\)](#). JČU, České Budějovice.

16.–20. 9. Letní škola [Ecosystem change & resilience in the Anthropocene](#). Potsdam, Německo.
Přihlášky do 30. 4. 2024.

10/2024

29.–30. 10. [Výroční konference IALE-D: Resilience vs. transformation in urban and rural areas – what can landscape ecology contribute?](#) Anhalt University of Applied Sciences, Bernburg, Německo.

11/2024

18.–22. 11. [5th ESP Conference](#). Wageningen, Nizozemsko.

9/2025

2.–5. 9. [The IALE 2025 European Landscape Ecology Congress](#). Bratislava, Slovensko.